Lietas arhīva Nr. C-1633-21/18
ECLI:LV:RVPT:2021:0527.C30571020.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, **2021.gada 20.maijā**

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese A.Feldmane

ar sekretāri I.Siliņu-Duļjaņinovu,

piedaloties prasītāja pārstāvim zvērinātam advokātam J.Mužniekam un atbildētāja pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei A.Bergmanei,

atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 8, izskatīja civillietu /pers. A/ (/pers. A/) prasībā pret SIA "Baltkom radio" par nepatiesu ziņu atsaukšanu un morālā kaitējuma atlīdzību.

Aprakstošā daļa.

2020. gada 10. jūnijā /pers. A/ (/pers. A/) (turpmāk – prasītājs) cēlis tiesā prasību pret SIA "Baltkom radio" (turpmāk – atbildētāja) par nepatiesu ziņu atsaukšanu un morālā kaitējuma atlīdzību.

Prasībā norādīts, ka Nacionālā Elektronisko Plašsaziņas līdzekļu Padome (turpmāk - NEPL) atbildētājai ir izsniegusi radio apraides atļauju Nr.AA-031/2, kuras darbības termiņš ir 2021. gada 25. oktobris.

2020. gada 29. aprīlī atbildētājas radio raidījumā "Abonents pieejams" notikusi intervija ar juristu, kurša kā advokāts izslēgts no /Nosaukums/ palātas, /pers. B/ (/pers. B/). Šī intervija ievietota interneta vietnē https://mixnews.lv/exclusive/2020/04/30/po-primeru-utkina-fejgin-obozval-televedushhego-soloveva-v-pryamom-efire-baltkom/ 2020. gada 30. aprīlī.

2020. gada 29. aprīlī šī intervija bija skatāma arī tiešraidē sociālajā portālā Facebook https://www.facebook.com/watch/live/?v=930533954044526&ref=watch_permalink , kurai tiešraidē bijuši 607 skatījumi.

Šo pašu interviju atbildētāja 29.04.2020. ievietojusi YouTube tīmekļa vietnē https ://www.youtube.com/watch?v=XygI14zMn-s&fbclid=IwAR3uf0PiRaezoyIUzf_g_tQ93HRND41bzxgriyxKHGE0W37bZupYTECbX7o, kurai uz prasības sagatavošanas dienu 137866 skatījumi un 788 komentāri.

29.04.2020. atbildētājas raidījumā "Abonents pieejams" vadītāji /pers. C/ un /pers. D/ 32. minūtē uzdeva /pers. B/ jautājumu par prasītāju: *"Bija notikums saistībā ar /pers. A/ apsūdzēšanu pedofilijā. Cik ir zināms, Jūs apsūdzējāt viņu. Vai Jums ir pierādījumi?"*.

/pers. B/ atbildēja: "Es vēlreiz atkārtoju: pirmkārt, man ir tiesības to paziņot. Otrkārt, pierādījumi tika saņemti no viņa māsas. Šis ir jau vecs stāsts, tas ne ar ko nav beidzies tajā nozīmē, ka visās tiesās ārpus Krievijas Federācijas es esmu uzvarējis, absolūti visās tiesās ārpus Krievijas Federācijas esmu guvis uzvaru. Ukrainā viņš mani iesūdzēja tiesā, es tajās uzvarēju. Viņš iesūdzēja tiesā savu māsu, es pārstāvēju viņas intereses, es uzvarēju. Šeit, Krievijā, vienkārši nav tiesas. Un paziņojums par to, ka māsa apsūdzēja viņu pedofilijā, un tieši tā skanēja mani paziņojumi, viņš diemžēl, tā teikt, apstrīdēja, un viņš kā Kremļa aģents saņēma iespēju izmantot tiesu, Krievijas tiesu, savas reputācijas aizstāvēšanai. Bet vēlreiz atkārtoju, punkts taču nav pielikts. Pašlaik Lietuvā notiek tiesa, es iesniedzu pret viņu prasību tiesā, lūk, tur mēs arī uzzināsim, kā tas notiek normālā, brīvā valstī. Šī tiesa, jā, būs autoritatīva. Ja tā neatzīs viņu par pedofilu, nu, tad uzskatīsim, ka tā arī ir. Bet, ja tā izlems citādi, tātad man bija taisnība.".

/pers. B/ ir sniedzis vairākas patiesībai neatbilstošas ziņas, kuras aizskar Prasītāja godu un cieņu, par ko tika paziņots ziņu izplatītājai Atbildētājai. Atbildētāja nav atsaukusi ziņas un turpina publicēt patiesībai neatbilstošās ziņas interneta vietnē https://www.youtube.com/watch?v=XygI14zMN-s&fbclid=IwAR3uf0PiRaezoyIUzf_g_tQ93HRND41bzxgriyxKHGE0W37bZupYTECbX7o (youtube.com.) un https://www.facebook.com/wastch/live/?v=930533954044526&ref=watch_permalink (facebook.com).

Atbildētāja publicējusi interneta vietnēs www.youtube.com un www.facebook.com sekojošas patiesībai neatbilstošas ziņās, kuras izteicis /pers. B/:

1. Pastāv pierādījumi, kas dod pamatu apsūdzēt prasītāju pedofilijā: uz jautājumu "par blogera /pers. A/ apsūdzēšanu pedofilijā [..] Jums ir pierādījumi? bija sniegtas ziņas *"pierādījumi tika saņemti no viņa māsas"*;
2. Prasītājs cēla prasību pret savu māsu un /pers. B/ šo lietu uzvarēja: *"viņš iesūdzēja tiesā savu māsu, es pārstāvēju viņās intereses, es uzvarēju,"*;
3. Prasītājs ir "Kremļa aģents", kas deva iespēju viņam ietekmēt tiesu Krievijā: *"viņš kā Kremļa aģents saņēma iespēju izmantot tiesu, Krievijas tiesu, savas reputācijas aizstāvēšanai"*;
4. Lietuvā šobrīd notiek tiesa, kura skata lietu par to, vai Prasītājs ir pedofils. *"Pašlaik Lietuvā notiek tiesa, es iesniedzu pret viņu prasību tiesā,[..] Ja tā neatzīs viņu par pedofilu ,nu, tad tātad uzskatīsim, ka tā arī ir."*.

Augstāk norādītās publiski izplatītās, patiesībai neatbilstošās ziņās, kas aizskar Prasītāja godu un cieņu, Prasītājs, izmantojot portāla facebook.com ziņapmaiņu, 2020. gada 1. maijā pieprasīja atbildētājai atsaukt. Atbildētāja 2020. gada 2. Maijā, izmantojot šo pašu saziņas veidu, sniedz atbildi, ka redakcija izskatīs pieprasījumu un sniegs atbildi ne vēlāk kā līdz 5. maijam, bet, jebkurā gadījumā, tiks dota iespēja atspēkot oponenta viedokli Baltkom radio.

Atbildētāja publiskotās ziņas neatsauca un neatsauca arī pēc Ukrainas advokātu "Slesarev un Pogrebņaks" apvienības 30.04.2020. rakstveida pieprasījuma.

Patiesībai neatbilstošas ziņas tika publicētas atbildētājas radio un interneta ēterā, ir publicētas radio arhīvā internetā, kā arī youtube.com un facebook.com, līdz ar to uzskatāms, ka melīgas ziņās izplatītas publiski.

Pedofilija ir seksuāla deviācija, psihiski traucējumi, kurus raksturo dzimumtieksme uz bērniem. Seksuāla rakstura darbības ar bērniem ir uzskatāmas par noziedzīgu nodarījumu. Savukārt, pierādījumi ir ziņas par konkrētiem faktiem.

Raidījumā publiski tika pausts, ka /pers. B/ ir ziņas, kas apliecina, ka Prasītājam ir dzimumtieksme uz bērniem. Turklāt, izteikuma kopējais konteksts bija tāds, ka /pers. B/ viennozīmīgi ir ziņas, kas nepārprotami apliecina Prasītāja dzimumtieksmi uz bērniem. Jebkuras ziņas par faktiem kriminālatiesiskā izpratnē kļūst par pierādījumiem, tikai tad, ja tiesa ar spriedumu šīs ziņas atzīst par pierādījumiem un attiecīgi par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Nepastāv notiesājošs spriedums, ar kuru Prasītājs būtu atzīts par pedofilu.

Ar frāzi: *"viņš iesūdzēja tiesā savu māsu, es pārstāvēju viņās intereses, es uzvarēju,"* saprotams, ka starp prasītāju un viņa māsu notiek tiesvedība, kura bija saistīta ar prasītājam celtajām apsūdzībām pedofilijā un prasītāja māsa /pers. E/ uzvarēja šo tiesvedību. Patiesībā otrādi, Prasītājs vērsies tiesā pret māsu par nepatiesu ziņu dzēšanu un atsaukšanu, morālā kaitējuma atlīdzināšanu Nīderlandes tiesā un tiesa atzina, ka /pers. E/ nodarījusi prettiesiskas darbības pret prasītāju un uzlika par pienākumu izbeigt izteiktos apgalvojumus par to, ka Prasītājs ir pedofils un nodarbojas ar bērnu pornogrāfiju, tos atsaukt un dzēst no interneta vietnes.

"Kremļa aģents" ir nenoteikts jēdziens, kurš sabiedrībā iztulkojams kā Krievijas Federācijas uzlūkošanas dienesta darbinieks vai persona, kura pēc Krievijas Federācijas varas rīkojuma veic kaut kādas darbības Krievijas Federācijas varas interesēs. Frāze "kā Kremļa aģents saņēma iespēju izmantot tiesu" viennozīmīgi izteikta, kas uztverams kā ziņa, bet ne viedoklis. Prasītājs nekad nav bijis saistīts ar Krievijas federācijas izlūkošanas dienestu un neveic nekādas darbības pēc Krievijas Federācijas varas rīkojuma.

Ar frāzi "*Pašlaik Lietuvā notiek tiesa, es iesniedzu pret viņu prasību tiesā,[..] Ja tā neatzīs viņu par pedofilu ,nu, tad tātad uzskatīsim, ka tā arī ir."* saprotams, ka šobrīd Lietuvā ierosināta tiesvedība, kura skata jautājumu par to, vai prasītājs ir pedofils, uz ko norāda frāzes konteksts. Lietuvas Republikas tiesu jurisdikcijas tiesvedībā nav lietas, kurās tiktu skatīts jautājums par to vai Prasītājs ir vai nav pedofils.

Prasītājs ir žurnālists, blogeris un politiķis. Prasītājs izveidojis Ukrainā un vada politisko partiju "Šarija partija". Prasītājam youtube.com ir izveidots kanāls "/pers. A/", kurā uz prasības iesniegšanas dienu ir 2,35 miljoni abonentu. Savā kanālā prasītājs publicē sevis veidotus sižetus par politiskiem un citiem notikumiem Ukrainā un citur. Tādējādi, prasītājs uzskatāms par publisku pazīstamu personu un no personas goda atkarīga prasītāja profesionālā darbība. Ziņu izplatīšanas rezultātā prasītāju saista ar pedofiliju, kas aizskar prasītāja godu sabiedrības acīs un aizskar prasītāja cieņu.

Ņemot vērā Ukrainas-Krievijas konfliktu, Krievijas federācijas Krimas prettiesisku aneksiju un karu Ukrainas Donbasā, lielākajai Ukrainas sabiedrības daļai, kura neatbalsta Krievijas Federācijas varas politiku, vārdi "Kremļa aģents" izraisa asu un emocionāli negatīvu iespaidu par personu, pret kuru šie vārdi ir lietoti.

Prasītājs publiski ir nosodījis Krimas aneksiju, kā arī neatbalsta Krievijas Federācijas varas politiku attiecībā pret Ukrainu, tādējādi prasītāja potenciālie vēlētāji ir personas, kuras neatbalsta Krievijas federācijas varas politiku.

Tādējādi publiskotās ziņas, ka prasītājs ir "Kremļa aģents", ļauj vidusmēra saprātīgam skatītājam pieņemt, ka Prasītājs veic kaut kādas darbības Krievijas federācijas varas interesēs un/vai atbalsts Krievijas Federācijas varas politiku, kas uzskatāma par antidemokrātisku.

Publiskotas ziņas par to, ka prasītājs ietekmējis Krievijas Federācijas tiesu, vidusmēra saprātīgam skatītājam un potenciālajam vēlētājam izraisa iespaidu, ka Prasītājs nerespektē taisnīgu un neatkarīgu tiesu, kas demokrātiskā sabiedrībā nav pieņemams. Tādējādi, ar šādām ziņām vērtējums par Prasītāju ir samazinājies, kas aizskar prasītāja godu sabiedrības acīs. Fakts, ka prasītāju saista ar Krievijas Federācijas varu, aizskar prasītāja cieņu.

Prasītājam nodarītā goda un cieņas aizskārums vērtējams kā smags, jo pārraidītās nepatiesās ziņas saturēja informāciju, kas ļauj pieņemt, ka pastāv pierādījumi par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, ka prasītājs tiek tiesāts Lietuvas Republikā par pedofiliju, kā arī pēc Krievijas federācijas varas rīkojuma veic kaut kādas darbības Krievijas federācijas varas interesēs. Morālo kaitējumu prasītājs novērtējis EUR 20 000 apmērā.

Pamatojoties uz norādīto un Civillikuma 2352.^{2} pantu, 1635. pantu, prasītājs lūdz tiesu uzlikt par pienākumu atbildētājai desmit dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās likumīgā spēkā paziņot atbildētājas radio raidījumā "Abonents pieejams", ka 2020. gada 29. aprīlī raidījumā "Abonents pieejams" tika publiskotas patiesībai neatbilstošās ziņas par to, ka

1. Pastāv pierādījumi, kas dod pamatu apsūdzēt prasītāju pedofilijā: uz jautājumu "par blogera /pers. A/ apsūdzēšanu pedofilijā [..] Jums ir pierādījumi? bija sniegtas ziņas *"pierādījumi tika saņemti no viņa māsas";*
2. Prasītājs cēla prasību pret savu māsu un /pers. B/ šo lietu uzvarēja:
   "viņš iesūdzēja tiesā savu māsu, es pārstāvēju viņas intereses, es uzvarēju,";
3. Prasītājs ir "Kremļa aģents", kas deva iespēju viņam ietekmēt tiesu Krievijā: *"viņš kā Kremļa aģents saņēma iespēju izmantot tiesu, Krievijas tiesu, savas reputācijas aizstāvēšanai"*;
4. Lietuvā šobrīd notiek tiesa, kura skata lietu par to, vai Prasītājs ir pedofils. *"Pašlaik Lietuvā notiek tiesa, es iesniedzu pret viņu prasību tiesā,[..] Ja tā neatzīs viņu par pedofilu ,nu, tad tātad uzskatīsim, ka tā arī ir."*.

Lūdz tiesu uzlikt par pienākumu atbildētājai desmit dienu laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā interneta vietnē: https://www.youtube.com/watch?v=XygI14zMN-s&fbclid=IwAR3uf0PiRaezoyIUzf_g_tQ93HRND41bzxgriyxKHGE0W37bZupYTECbX7o (youtube.com.) un https://www.facebook.com/wastch/live/?v=930533954044526&ref=watch_permalink (facebook.com), kurās ierakstīts 2020. gada 29. aprīļa radio raidījums "Abonents pieejams" dzēst (izgriezt) interviju ar /pers. B/ daļā, kur iet runa par /pers. A/ (/pers. A/).

Lūdz tiesu uzlikt par pienākumu atbildētājai desmit dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās likumīgā spēkā radio raidījumā "Abonents pieejams" paziņot šāda teksta atvainošanos krievu valodā: "Mēs, SIA "Baltkom radio", reģistrācijas numurs 40003862550, atvainojamies /pers. A/ par nepatiesu, godu un cieņu aizskarošu ziņu izplatīšanu";

Lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas prasītāja labā atlīdzību par nodarīto morālo kaitējumu EUR 20 000 un tiesāšanās izdevumus EUR 4927,02 apmērā.

Atbildētāja paskaidrojumos uz celto prasību paskaidrojusi, ka 2020. gada 29. aprīlī atbildētāja radio raidījumā "Abonents pieejams" tiešajā ēterā notika intervija ar /pers. B/ (/pers. B/), kuras laikā viņš sniedza viedokli par Krievijas politisko situāciju un korupciju Krievijā, kritizēja vairākus Krievijas žurnālistus un politiķus.

/pers. B/ ir bijušais advokāts un politiķis, Krievijas Federācijas varas un prezidenta opozicionārs un kritiķis. Būdams advokāts, /pers. B/ pārstāvējis klientu intereses arī lietās, kurās no demokrātisku un tiesisku valstu viedokļa vērojama Krievijas federācijas valsts varas nepamatota izmantošana.

Intervijā /pers. B/ pieminējis arī prasītāju, paužot viedokli par viņu saistībā ar prokrieviskiem uzskatiem un par prasītāja strīdu ar māsu. /pers. B/ bijis pārstāvējis prasītāja māsu, kurai radušās aizdomas, ka prasītājs ir pedofils.

No 2017. gada 30. oktobra raksta "/pers. A/: mīlestība un naids pret Ukrainu", kas ievietots portālā https://ukraina.ru, kas atbilstoši publiski pieejamai informācijai pieder Krievijas Federācijas valdības ziņu aģentūrai "Rossiya Segodnya", redzams, ka prasītājs dēvēts par Kijevas

režīma galveno ienaidnieku. No 2017. gada 11. novembra raksta "/pers. A/: mīlestība un naids pret Ukrainu", kas ieveidots portālā https://ukraina.ru, redzams, ka prasītājs pats atzīst, ka viņš tiek saukts par "prokremlisku". Žurnālists norādījis, ka prasītājam neizbēgt no aizdomām par sadarbību ar Krievijas varas iestādēm. 2020. gada 24. jūlija rakstā "Jauns, populārs, pro-krievisks: blogeris /pers. A/ ienirst Ukrainas politikā" prasītājs dēvēts par prokrievisku blogeri, kas nekautrējas izplatīt melus par Ukrainu, regulāri parādās Krievijas televīzijā un prokrieviskos kanālos Ukrainā. Krievijas propogandas mašīna viņu izmantojot, lai destabilizētu situāciju Ukrainā u.t.t. Prasītājs pēc Ukrainā notikušā Eiromaidana jeb pašcieņas revolūcijas vēl vairāk izplatījis prokrievisku propogandu. Karu Austrumukrainā, kurā iesaistīta Krievija, kas to noliedz, viņš dēvējis par iekšēju konfliktu un teicis, ka Ukrainas teritorijā nofotografētie Krievijas tanki esot Ukrainas tanki. Tāpat prasītājs mēģinājis apgalvot, ka Ukraina esot notriekusi Malaizijas lidmašīnu 2014. gada 17. jūlijā.

Ukrainas parlamenta – Augstākās Radas mājas lapā 2019. gada 4. jūlijā rakstā "A.Parubiy flogs OB's anti-lustration attempt and supports deregistration of two infamous escapees" prasītājs tiek dēvēts par prokrievisku propagandistu.

No minētajiem rakstiem izriet, ka prasītājs tiek uzskatīts par prokrievisku, prokremlisku blogeri, žurnālistu un politiķi, Ukrainas valdības opozicionāru. Pauž negatīvu un maldinošu informāciju par Ukrainu, iestājas pret Ukrainas integrāciju Eiropā, kas sakrīt ar Krievijas valdošas varas nostāju.

Intervijā /pers. B/ izteica viedokli par Krievijas politiku un to atbalstošajiem žurnālistiem un blogeriem un tiek izteikts viedoklis par prasītāju. Tāpat /pers. B/ komentējis strīdu starp prasītāju un viņa māsu.

Prasības pieteikumam pievienotā 2020. gada 30. aprīļa pretenzija nav adresēta atbildētajai un atbildētājai nav bijusi iespēja izteikties. Savukārt, no prasības pieteikumam pievienotās Facebook sarakstes redzams, ka no profila "/pers. A/" notikusi sarakste ar profilu "Mixnews.lv".

Prasītājs lūdzis tiesu uzlikt par pienākumu atbildētājai paziņot radio raidījumā "Abonents pieejams", ka 29.04.2020. raidījumā publiskotas patiesībai neatbilstošas 4 ziņas, kas pretēji prasībā norādītajam, šādus izteikumus Atbildētāja interneta vietnēs www.youtube.com un www.facebook.com šādā redakcijā nav publicējusi. Prasība ir celta pret nepareizo atbildētāju. Atbildētāja nav izteikumu autors un nevar būt atbildīga par izteikumiem, ko /pers. B/ paudis raidījumā tiešraidē. Izteikumi satur /pers. B/ viedokli. Prasītājs nav pierādījis intervijas un izteikumu publiskas izplatīšanas faktu. Prasītājs nav lietā iesniedzis visu raidījuma ierakstu. Iesniegtā transkripcija nav apstiprināta. Tas, ka tulks apstiprinājis transkripcijas tulkojumu latviešu valodā, neapliecina faktu, ka transkripcija pareiza. Prasītājs nav pierādījis goda un cieņas aizskārumu.

Bez tā, paskaidrojumos norādīts, ka /pers. B/ viedoklim ir pietiekama faktiskā bāze. Nepamatots ir prasītāja viedoklis, ka /pers. B/ apgalvojis par prasītāja dzimumtieksmi uz bērniem. Tā ir kļūdaina prasītāja interpretācija /pers. B/ paustajiem vārdiem. Starp prasītāju un māsu bijis civiltiesiska rakstura strīds, tādējādi prasītājs kļūdaini vērtē /pers. B/ izteikumu par pierādījumiem krimināltiesiskā nozīmē. /pers. B/ nav apsūdzējis prasītāju kriminālī sodāmās darbībās, kā rezultātā ar viedokli nav pārkāpta nevainīguma prezumpcija. Izteikuma daļa "es uzvarēju" arī ir /pers. B/ viedoklis un attieksme pret kaut ko nekonkrētu, kas neattiecas uz prasītāja un māsas strīdu. Par patiesām uzskatāmas ziņas, ka prasītājs iesūdzējis tiesā māsu un /pers. B/ pārstāvējis viņas intereses.

/pers. B/ izteikuma daļa, ka "viņš kā Kremļa aģents saņēma iespēju izmantot tiesu, Krievijas tiesu savas reputācijas aizstāvēšanai" ir /pers. B/ viedoklis un no tā nav secināms, ka prasītājs izmantojot savu statusu, lai ietekmētu tiesas rīcību vai nolēmumu.

Izteikuma daļā "ja tā neatzīs viņu par pedofilu, nu tad, tātad, uzskatīsim, ka tā arī ir" ir /pers. B/ viedoklis un viņa subjektīvs vērtējums. Atbilst patiesībai, ka pašlaik Lietuvā notiek tiesa, es iesniedzu pret viņu prasību, kas izriet no Pretenzijas, ka Lietuvā notiek tiesa saistībā ar /pers. B/ izteikumiem par Prasītāju.

Prasībā lūgtie tiesiskās aizsardzības līdzekļu piemērošana nav pamatota un nav piemērojami. Neviena persona nevar būt atbildīga par citas personas izplatītām ziņām vai viedokli, kuru atbildētājam nav bijis iespējams ietekmēt, jo izteikts tiešraidē. Morālais kaitējums nav pierādīts. Prasība noraidāma kā juridiski nepamatota.

Prasītāja pārstāvis tiesas sēdē prasību uzturēja pilnā apmērā, lūdza to apmierināt.

Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē prasību neatzina, lūdza to noraidīt.

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies pušu pārstāvju paskaidrojumus, atzīst prasību par nepamatotu un noraidāmu turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Motīvu daļa:

Lietā nodibināts, ka atbildētājas 2020. gada 29. aprīļa radio raidījumā tiešraidē "Abonents pieejams" notikusi intervija ar juristu /pers. B/ (/pers. B/), kuras ietveros, atbildot uz raidījumu vadītāju jautājumu *"Bija notikums saistībā ar blogera /pers. A/ apsūdzēšanu pedofilijā. Cik zināms Jūs apsūdzējāt viņu. Vai jums ir pierādījumi? /pers. B/ sniedzis atbildi: "Es vēlreiz atkārtoju: pirmkārt, man ir tiesības to paziņot. Otrkārt, pierādījumi tika saņemti no viņa māsas. Šis ir jau vecs stāsts, tas ne ar ko nav beidzies tajā nozīmē, ka visās tiesās ārpus Krievijas Federācijas es esmu uzvarējis, absolūti visās tiesās ārpus Krievijas Federācijas esmu guvis uzvaru. Ukrainā viņš mani iesūdzēja tiesā, es tajās uzvarēju. Viņš iesūdzēja tiesā savu māsu, es pārstāvēju viņas intereses, es uzvarēju. Šeit, Krievijā, vienkārši nav tiesas. Un paziņojums par to, ka māsa apsūdzēja viņu pedofilijā, un tieši tā skanēja mani paziņojumi, viņš diemžēl, tā teikt, apstrīdēja, un viņš kā Kremļa aģents saņēma iespēju izmantot tiesu, Krievijas tiesu, savas reputācijas aizstāvēšanai. Bet vēlreiz atkārtoju, punkts taču nav pielikts. Pašlaik Lietuvā notiek tiesa, es iesniedzu pret viņu prasību tiesā, lūk, tur mēs arī uzzināsim, kā tas notiek normālā, brīvā valstī. Šī tiesa, jā, būs autoritatīva. Ja tā neatzīs viņu par pedofilu, nu, tad uzskatīsim, ka tā arī ir. Bet, ja tā izlems citādi, tātad man bija taisnība." (l.l.25-26).*

Lietā nav strīda par to, ka minētā intervija tiešraidē bijusi skatāma sociālā portālā Facebook, 2020. gada 29. aprīlī ievietota tīmekļa vietnē Youtube un 2020. gada 30. aprīlī ievietota atbildētāja interneta vietnē https://mixnews.lv/exclusive/2020/04/30/po-primeru-utkina-fejgin-obozval-televedushhego-soloveva-v-pryamom-efire-baltkom/.

Kā norādījis prasītājs, atbildētāja interneta vietnēs publicējusi sekojošas patiesībai neatbilstošas ziņas, kas aizskāris prasītāja godu un cieņu:

1. Pastāv pierādījumi, kas dod pamatu apsūdzēt prasītāju pedofilijā: uz jautājumu "par blogera /pers. A/ apsūdzēšanu pedofilijā [..] Jums ir pierādījumi? bija sniegtas ziņas *"pierādījumi tika saņemti no viņa māsas";*
2. Prasītājs cēla prasību pret savu māsu un /pers. B/ šo lietu uzvarēja: *"viņš iesūdzēja tiesā savu māsu, es pārstāvēju viņas intereses, es uzvarēju,"*;
3. Prasītājs ir "Kremļa aģents", kas deva iespēju viņam ietekmēt tiesu Krievijā: *"viņš kā Kremļa aģents saņēma iespēju izmantot tiesu, Krievijas tiesu, savas reputācijas aizstāvēšanai"*;
4. Lietuvā šobrīd notiek tiesa, kura skata lietu par to, vai Prasītājs ir pedofils. *"Pašlaik Lietuvā notiek tiesa, es iesniedzu pret viņu prasību tiesā,[..] Ja tā neatzīs viņu par pedofilu ,nu, tad tātad uzskatīsim, ka tā arī ir."*.

Prasītājs savu prasību pamato ar Civillikuma 2352.[1] pantu, kura pirmā daļa paredz, ka katram ir tiesības prasīt tiesas ceļā atsaukt ziņas, kas aizskar viņa godu un cieņu, ja šādu ziņu izplatītājs nepierāda, ka tās atbilst patiesībai. Atbilstoši minētās normas dispozīcijai ir jākonstatē, ka izplatītie izteikumi ir kvalificējami kā ziņas, attiecīgās ziņas ir nepatiesas, kā arī tās ir godu un cieņu aizskarošas.

Fiziskās personas tiesības pieprasīt nepatiesu ziņu atsaukšanu reglamentēts gan likuma "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem" 21. pantā, gan Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 51. pantā.

Atbilstoši judikatūrā paustajām atziņām, izspriežot lietu par goda un cieņas aizskārumu, nepieciešams nošķirt ziņu no viedokļa, kā arī noskaidrot vai ziņas ir godu un cieņu aizskarošas *(Augstākās tiesas 2011.gada 9.februāra spriedums lietā Nr.SKC-60/2011 (C28081907), 2009.gada 11.februāra spriedums lietā Nr.SKC-42/2009 (C27099605))*. Galvenais kritērijs ziņas jeb fakta nošķiršanai no paustā viedokļa ir iespējamība to pārbaudīt.

Tādējādi, lai izvērtētu prasības pamatotību, vispirms ir nepieciešams konstatēt, vai radioraidījumā izplatītā informācija ir ziņas vai viedoklis, jo tikai ziņas jeb fakti ir pakļaujami patiesības pārbaudei un to pastāvēšana var tikt pierādīta, turpretī viedoklis atspoguļo personas subjektīvo vērtējumu par kādu personu, tās darbību vai kādu notikumu un nevar būt ne patiess, ne nepatiess.

Ziņas ir datu, faktu, skaitļu un arī informācijas kopums. Savukārt, viedoklis ir uzskats, izpratne (par ko), arī attieksme (pret ko). Viedoklis kā subjektīvs vērtējums var veidoties kā no patiesiem faktiem, tā kļūdainām ziņām, nepatiesas informācijas, un tas nav pierādāms */Augstākās tiesas Senāta 2002.gada 8.maija spriedums lietā Nr. SKC-261/2002; Augstākās tiesas 2015.gada 24.septembra spriedums lietā Nr.SKC-204/2015, 7.2.punkts; 2017.gada 6.marta spriedums lietā Nr. SKC-98/2017; 2017.gada 6.marta spriedums lietā Nr. SKC-98/2017, 6.2.1.punkts/.*

Kā izriet no /pers. B/ intervijā sniegtās atbildes transkripta, raidījuma vadītāju uzdotais jautājums vērsts uz to, vai /pers. B/ rīcībā ir pierādījumi /pers. A/ apsūdzēšanai pedofilijā. /pers. B/ sniedzis atbildi, ka "pieradījumi saņemti no māsas".

Pierādījumi civiltiesiskā izpratnē ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem nozīme lietas izspriešanā (Civilprocesa likuma 92. pants). Arī krimināltiesiskā izpratnē pierādījumi ir noteiktā procesuālā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kuras izmanto pieradīšanas priekšmetā ietilpstošo apstākļu esamības vai neesamības pamatošanai (Kriminālprocesa likuma 127. panta pirmā daļa).

No minētā secināms, ka gan civiltiesiski, gan krimināltiesiski par pierādījumiem atzīst ziņas par faktiem, kurus izmanto, lai noteiktu konkrētu faktu esamību vai neesamību.

Tiesas ieskatā, pierādījumu esamība un pietiekamība ir tiesas vai citas kompetentas institūcijas vērtēšanas kompetencē, līdz ar to personas apgalvojums par pieradījumu esamību (ziņu par faktu esamība) norāda uz personas izpratni par tās rīcībā esošām ziņām un viedokļa paušanu, kas konkrētajā gadījumā norāda uz prasītāja viedokli par pierādījumu esamību, tiesvedības kontekstā Lietuvā. Šīs pašas atbildes ietvaros /pers. B/ norāda uz to, ka "ja Lietuvas tiesa izlems citādi, tātad man bija taisnība", kas vienozīmīgi norāda uz /pers. B/ uzskata (viedokļa) paušanu par prasītāja vainojamību, neatkarīgi no ziņu saņemšanas avota.

No Ziemeļholandes tiesas 2019. gada 20. marta lēmuma lietā /pers. A/ pret /pers. E/ izriet, ka /pers. E/, kas ir prasītāja māsa, pārstāvējis tiesību maģistrs /pers. F/, taču no lēmuma 2.11. pkt. izriet, ka /pers. B/ kādu laiku sniedzis juridisko atbalstu /pers. E/ (l.l.37-46). Līdz ar ko pamats uzskatīt, ka atbilst patiesībai /pers. B/ izteikums, ka *"viņš iesūdzēja tiesā savu māsu, es pārstāvēju viņas intereses"*. Attiecībā uz izteikuma daļu " *es uzvarēju",* tiesa atzīst, ka minētais nav attiecināms uz izteikuma sākuma daļu un uzskatāma par /pers. B/ attieksmi pret kaut ko nekonkrētu un, tiesas ieskatā, nevar tikt sasaistīts ar tiesvedību Nīderlandē, jo atbilstoši Ziemeļholandes tiesas 2019. gada 20. marta lēmuma saturam, nekonstatējot pamatojumu izvirzītajām apsūdzībām, /pers. E/ rīcība atzīta par nelikumīgu ar visām no tā izrietošajām sekām.

Lietā nepastāv strīds par to, ka 2020. gada aprīļa raidījumā "Abonents pieejams" /pers. B/ intervijā komentē Krievijas politisko situāciju, izsakās par korupciju Krievijā, kā arī kritizē vairākus Krievijas politiķus un žurnālistus.

Vērtējot /pers. B/izteikumu attiecībā uz prasītāju - *"viņš kā Kremļa aģents saņēma iespēju izmantot tiesu, Krievijas tiesu, savas reputācijas aizstāvēšanai"*, tiesa secina, ka šāds /pers. B/ izteikums atzīstams par viedokli.

No lietas materiālos pievienotajiem 2017. gada 30. oktobra un 2017. gada 11. novembra rakstiem "/pers. A/: mīlestība un naids pret Ukrainu" izriet, ka prasītājs kritizē Ukrainas varu, dēvē to par noziedzīgu. Komentējot politisko situāciju Ukrainā, kritizē Kremļa opozicionāru /pers. G/, kā arī ironizē par veco ļaužu uzskatiem, ka Ukraina kļuvusi brīva no Maskavas (l.l.73-102). No Ukrainas Augstākās Radas (Saema) Preses dienesta 04.07.2019 publicētā izriet, ka prasītājs tiek dēvēts par prokrievisku propogandistu (l.l.139-141). No 2020. gada 11. novembrī interneta vietnē publicētā raksta "Jauns, populārs, prokrievisks: Blogeris /pers. A/ ienirst Ukrainas politikā" izriet, ka /pers. A/ ir Ukrainas prokrieviskās elites pārstāvis (l.l.130-138).

Ievērojot minēto un neskatoties uz to, ka prasītājs norādījis nosodījis Krimas aneksiju un neatbalsta Krievijas Federācijas varas politiku Ukrainā, no lietā esošajiem pierādījumiem, tiesa secina, ka /pers. B/ bijis pietiekams pamats uzskatam, ka prasītājs ir prokrieviski un prokkremliski noskaņots – tāds, kas atbalsta un strādā Krievijas un Kremļa atbalstītās varas interesēs. Savukārt, prasītāju nodēvējot par "Kremļa aģentu", paudis savu attieksmi, vadoties no publiski pieejamās informācijas, jo "Aģents" ir persona, kas rīkojas kādas personas, organizācijas, uzņēmuma uzdevumā*./skat. Svešvārdu vārdnīca. Apgāds "Jumava", 1999., 29.lpp/.* Savukārt, frāze - *"saņēma iespēju izmantot tiesu, Krievijas tiesu, savas reputācijas aizstāvēšanai",* norāda uz /pers. B/ viedokli par iespēju izmantošanu savu tiesisko interešu aizsardzībai tiesā, bet ne pamats apgalvojumam, ka prasītājs, izmantojot savu statusu, veicis darbības, lai ietekmētu tiesu, kā tas norādīts prasībā.

No lietas materiālos iesniegtās 2020. gada 30. aprīļa Ukrainas advokātu apvienības "Slesarevs un Pogrebņaks" pieprasījuma par Nepatiesas informācijas atsaukšanu izriet, ka Lietuvā ir aktuāla tiesvedība saistībā ar /pers. B/ sūdzību par /pers. A/ izteikumiem (l.l.23), līdz ar ko atbilst patiesībai /pers. B/ intervijā norādītais, ka - *"pašlaik Lietuvā notiek tiesa, es iesniedzu pret viņu prasību tiesā",* attiecībā uz otra izteikuma daļu - *"Ja tā viņu neatzīs par pedofilu, nu tad, tātad, uzskatīsim, ka tā arī ir."*, tiesa uzskata, ka minētais kontekstā ar visu /pers. B/ atbildi uz žurnālistu uzdoto jautājumu uzskatāms par /pers. B/ izpratni attiecībā uz tiesvedību un tās saturu Lietuvā, līdz ar ko minētais atzīstams par viedokli, kas nav pakļaujams patiesības pārbaudei.

Tā kā izskatāmajā lietā ar lietas materiāliem apstiprinās /pers. B/ izteikumi - *" viņš iesūdzēja tiesā savu māsu, es pārstāvēju viņas intereses" un "pašlaik Lietuvā notiek tiesa, es iesniedzu pret viņu prasību tiesā",* savukārt pārējos atbildētājas izplatītos /pers. B/ izteikumus nav pamats atzīt par ziņām, kas pārbaudāmas, neveidojas likuma "Par presi un citiem informācijas līdzekļiem" 21. panta pirmajā daļā un Civillikuma 2352.[1] pantā paredzētais tiesiskais pamats seku piemērošanai, ziņu atsaukšanai, dzēšanai un atvainošanās izteikšanai ne Civillikuma 1635. pantā, ne 2352.[1] panta trešajā daļā noteiktais pamats atlīdzības piedziņai, ko tiesa nevērtē.

Rezolutīvā daļa.

Pamatojoties uz iepriekš norādīto un Civilprocesa likuma 8., 15., 97., 192., 193. Pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ (/pers. A/) prasību pret SIA "Baltkom radio" par nepatiesu ziņu atsaukšanu un morālā kaitējuma piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas

pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Sprieduma teksts sastādīts 2021.gada 27. maijā.

Tiesnese **A.Feldmane**